

КЫЙГЫЛАРЫМА алаас отчуттара

Кыргыздарыма диген Сыланг Ухун
Күөлүзөр чугагаан ийик, Чаабый сайынга
тахсыга уна өттүн дизки бирөөсү
анарын бардахына сытар бүгүзсөй алаас.
Ортоңулар саас кую үрөз саянгаан түнөр,
анды даңаны таарыган аапар нүгүнөйбү,
обургу күчүлөк, Огтуур хушуга 20 гектар,
Манна Гокровтар унна Федоровтар диген
Сыланг ыяллара сайын аайы уутууан
өттүүлөр.

Бир үгү күт, билгилер Афанасий
Гавриилахха Кылырмамада Битас диген сиз-
ним улуу калта оттоһо тахса сырыттым.
Оттоһо да диген буолуо дуо, мин тыраактар
эигин ытыһан көмөлөспүтү буоллум.
Билэһим 3-түрүт, ыл буолуп уолаттардах.
Уларан уол Инокентий 4 олоһох, байыт

тусгай ИП. Сэлгээ нийтлэлтэйгээр дэргэдтэйгээр. "5 үүрдэхгүй", - дийр. Кийлмийн агааргаардаан, бийлмийн кийлмийн саахуу, кийлмийн даганы бултан эбнээр, чаг олохуу тугуулар, сөөг, үлсний бөгөөд, элэр кийн. Орло уул Сергей нийлээрээ сэл элэр фермердээр траннарыг тийсэн, бийх сүүлч нийтлэлтэйгээр дэргэдтэйгээр. Бийлмийн кийлмийн 36 тобонг кийлмийн, "адылх саахуулаахгүй" дийр. Кэргэн Наталья охуулаада физика учуулал, 2 уул олохуу, сүүлчгүй агаар элэрээр, сааг хогон тугуу бадалаах, саахуулаах-нигэлээх, турбул-оолорбул кийн. Бийр Уус-Майлтан торүтлээх Байгал Атласов дийн барыга-бары сийлээрээ үлснийлээх. Кийр уул Африка сүүлчээр илгээх, бийлмийн уул булбул, олохуу сүүлчээр сааг туран элэр кийчиг.

Билэжэм уонаттара үһүөн дойдуларыгар
Сыланга олохсуйан, тус-туста
дык элэктрон-уоптанан суулаһан,
хардарыга көмөлөсүүтөн, сүөһү-
ас ииттэн оһоролор. Ону
саныыбын ээ. Хайдах мичиг
барыга куоракка, атын сиргэ
баран хаалыахтаады. Кини
барыга үрүгү үлэһит буолбат бу
уонаттар курудук кимээк эрэ
дойдуларыгар олохсуйан, сүөһү-
сылгы ииттэн, бийигини аһынан
үлөтүтөн хааччылаахтар
буоллаахтара дин. Сүрэхтээ
үлэһит кини тэһэ сиргээр эл
тэн-үүтүтүн дьарыктанан
айаһын ииттэр, куһаҥа суу

ОПОРНО-КОНСТРУКТИВНЫЕ РАБОТЫ

Бээ,Кийгмарымабыстыгар
тоннухохэ. Ол күн 5 обуруу олу-
эргэз дини, таахы таш юбисти-
би. Алээс ото барихсан арааа,
сыттын-сымардынн үчүэй
бөү. Уолаттар барихсантар дини-
пиннээ быһаһыттыбыт кыра
лээс бугулары бивирингэ
аһырдахтаан, таахы-таах от
үрдүлэр эээрэхэллэр.
Кыаһаллара-хотоллоро, үлэни
уоруйахтэро тута костор.

[illegible]

Германгийн Сержоганы каро-коро эмнэ
салныгбын ээ. Куорат оюлорун эгтэжэ
даганы туран, шүүс кийнэгэр, сорох дэргэж-

хэлсүрт даганы уламхан кылаас оюолоро "үгс суох" дигэн таах хамса сымалалара биэр бөдө көстүү. Кинилэри, савзатар, аймактарылар тайнараң, быстах хэмизт оюо, сайылыкка үлэһипит киһи биэр ини дигэн санааг ыллым. Үлэһиттэн ордук киһини олоххо үөрэтэр туох даганы суох.

Ити курдук аймактарым Кыйгъарыматтан барыта 7 оту илбыттар. Федорогтар эмиз бийр очену. Эссе уу илан, куолун кытылыттар ол бодо калыта.

Ити курдук Кыйгыларыма алааска
жыбаныптыр отор лажыдон тураларын,
кизг хатымалы, дьоннор барахсагтар
пирит-хоруга улалын сыдыаларын
корорго астык.

Илья ПОНОМАРЕВ

Кэрэ эйгэтигээр

МУУСУКА БАРЫ КӨЛҮӨНЭҢЭ

Саха Өрөспүүбүлүкэтин маңнайгы президеи М.Е. Николаев “Музыка для всех” бырайыагынан 2013 сыл баштаан ыйытар конкурс ыйыллыан турар. Ол бырайыак сүүрү сорукаларын олоххо килэриниэ уонна улуусу-тутар хайыах үлэстэн эрэрин билээр сорукалар, атырдыах ыйыан 6 күнүгэр, “Айылгы” сыһыалаан киннигэр тогурук оҥустул аһааас илчэтиилэ ыйылыһынан, киниетин, санаа аҥастаһыаһын бэлэтэһиэн тэрийиэн ыйылыһынан.

Машна Диконускай курат үрдүккү мусука оскуолатын доцена А.Э. Кузьмин, СР културада уонна духуобунай сайдыыта минисэриститутун ресурснай кэбинэ дириэктэрин солбуулааччы Д.Д. Попов, Чуратчы улуутун кулчуураатын начальнига Н.В. Максимов, үөрэх управлениетын салайааччы Т.В. Павлова, А.П. Гоголев аапсаттан Чуратчытаагы мусукаалнай оскула дириэктэре А.И. Сивцева ону сэргэ, таһеиэктэри уһуулааннарыйттан уонна оскуолаларыттан мусукаа курбууоктарын салайааччылар, учууталара кытыннылар. Төгсүрүк остуолга сүрүннөтөн, улаус иһинэр бу бырайыак тула тухс үлэ ыһтылыларын, үлөбэ-хһимнаски көрөсүлэр кыһалдалары хайдаһа туроттар, ниниктин тухс сапта хамсааһыны тэрийэр туһунан ырыһыны буюла. Д.Д. Попов даһапта бастакынан, санаатын маһнык үлөһүннэ: “Иһини кулчуурабыт айгыһтар, өрөстүүбүтүк үрдүнэн 11 тыһыынча куригэ кэли үлэттэр. Ол өттөн 7 тыһыынчата куоракка, 4 тыһыынча кэһи улуустарга, тыа сиринэр үлэһини-хамсыы сыйдыаллар. Олтон “Музыка для всех” бырайыакпыт сүрүннөтөн тыа сирин хаһар. Ыһтырыһынтыттан саһалаан, сүрдээх элбэх үлө ыһтылыһа. Бырайыак сүрүн сыйалыһан, хас биһирдэн оскуоланы бүтүрэр оҥо ханһык эмэ мусукаалыһын инструментаы баһылаабыт буюуохтаһа. Биһиэр туран, тыа сиринэр дон маһай маһнык этяһи улаһаһыһык соһуһа испэһитэ. Бу бырайыак көмөтүнэн, тыа сиринэр үлэһини музыка учууталларын престиһин көтөбүү буолар, уруоктарга бөһүлэр чаһастар даһаны эһиһтэн эрэлэр. “Музыка для всех” дон аһта даһаны этэринөн, оскуола эрө оҥолорутар буюулаһа, таһеиэһиһиһи барыһын хаһаһаһык, акэриһтэн кыһаһаһаһаһа тииһи”.

Улуус үерээн управленистын начальнига Т.В. Павлова: "Бырайыак сүрүн сыал-сорууга тухса туһайылыбытын үөрэк эйгэллэр улаани сыдыар дьон бары бөрү бигэбил.

Маныхаа, улууслут ийигин оёо эбин "Массовое привлечение коллективному исполнению детей с целью развития у них коллективизма, любви к музыке, прекрасному и крутосору" дигн бырайыгы оторон үлдэгээбит. Улуу үрдүнж уонсайа 1673 оёо музынанап алдан-мигсөн дьарыктанар. 26 оёокулаттан 3 оёокула бу бырайыакаа онокурал,экспериментт быһылыгын үлэтир. Манна дадаган эттэхсэ, музыкаллий бырайык үлэнигиттэн үгүс муусука учууталлара үрдэгэр куурустары барар буолулар. Оттон материалнай-технической хааччылыгытын аһаастык эттэхсэ, сүрээк молтох. Уһууааннара, оёокулаларга сүрүнүнэн дыһалтаа комотунэн, бэйэлэрин кууэтарынн хааччылан аһараллор. Оёокулаларга быһылы дыһта, сага сүүрөн быһылыгынн, муусука олимпиадаларын тэрийн ыһтыбыт. Манна улуу методическай холбоһутун салаһааччы Г.Н. Иппатьева уонна үөрэх управлениетин салаатта кыттыһаах тэрийдибит. Олимпиадага 12 оёокулаттан уонсайа 23 оёо кыһынна, ол түмүгүнэн, муусукаллий үөрэби оёолор да, учууталлар да оёус сэнээрэр эбитэр, дигн саһаада иккибит. Иниикитин бу маныхаа олимпиада үтөсө кубулуйан, сыһын зайы ыһтыһыгын баһарабыт. Быһалта Кыһылы 70 сыһынан уонна Олонго ыһаагынан сибээстээн, оёокуай, хороной куоңурустарын тэрийн ыһтары ситистибит. Манна оёокула үөрэнээччилэрэ, учууталлара кыттан,барыта түөрт тыһыынчагтан таһа киһи кыһынна."

А.Э. Кузьмин: "Муусука баар буолан иһин сайдар. Муусукада уһулуу хас эмэ сылы эрийэр.Бырайыак мантайы түһүмэҥин аастыбыт дьон санааттан, аны иккис көнөрчө атырдах ийин 24-30 күнүбүргэр кылаары быһааныһыбыт. Үрдүкү муусука оскуоланын бүтүрбүт выпускниктардан филармония төрүлүнэ. Онон саамы бастааы интеллекту духовай оркестр.Күнүбэр бары уһулучу үгүһүлүк ооннааур буолулар. Ити оҕолорбутун кыбыстыбаанка эр аһанна баҕарар кытыннарар кыахтаныһыт. Икки улахан куонкурустарга-Францияда, Соҕуруу Кореяда баран кыттан Гран-при аһын ылары ситистибит. Бэйэм Чураһылтан төрүттээх буоларым быһымытынан, маннаабы оҕолор муусука күрө эйгэтүгэр уһубулалар, аастарын киэиттик аһтар улахан музыкант буолу-оттарын олус бөлүрөбүн. Мантан төрүттээх үрдүк үөрэхтээх оҕолортон — Намыыл Соловьев, Викториа Адамска (Дьинг)

Аля Борисова, Нигүгүстан Артемьев (Одлуулз), Дуня Устинова (Хатылы) итгүрдүк хас даганы оё ситигинишэстик үөрэнэ сүлдүүлэр. Сорокторо анал специалыноны бийлүүдээр, бийиги бийигини юмта тэгнэ үлдүүлэр. Манга хатынбиг бир сүрүн сорута-маннаады муусукаанынай оёсула баазылар духоной оёлны тэрийн буюлар. Духоной оркестр инструменларын толору комплекта кэлэн турар, итгінэ оёдоху таян дээрэклясташылт, тоёо диглэхх, сах дагоно бары өтүүгэр наһаа талааныах”.

Чуригны улууһун култуураба управлениетын начальнига Н.В. Максимов: "Бидиэхэ билигин, духовной оркестр 300 тыһыынча сууммалаах оборудованийта кэлэн сытар. Улуус баһылытын дыһалынан, оркестр үлэтин саҕалыйарлар, икки анал үөрэхтээк преподавательтор кэлэн дыарыктыйаларыгар маастар күһүн үлэмистэтэ көрүстэр. Магтан киэһэ Александр Жуварович бытар маастар кылааһыгар сыдыаахпыт. Духовой оркестр кылааһа ханна айылларын туһунан болтуроһуу улуус дыһалтата байыта быһаарыада. Бидиги улууска "Музыка для всех" бырайыак нөһүлөнүктөрө улахан интэриэйин тарадан эрэр дьон бэйэлэрсхилитин наһаа. Холобура, итин улуустары кытта тэтиһэн көрдөххө, хороной сооһиһтоолор үлэтэр орус кууэтээк, юм хайа иһиник тэрээһин, араас күрүктэргэ кыталырар. Ол курдук Чыаппарегинады эр дьон хорун аамаахытын сол. Итинтэи сийэтэрэн, Олонго айыһаар бары көрбүзкүт курдук, өрөспүүбүлүүбүз аян бастан 999 эр дьон кытылыаах хор тэрэлиһибит. Магтан салгы үлэтэр өссө даҕаны ыстыһаллары быһааннар. "Музыка для всех" бырайыагы диригирик, юм хабыннаахтык үлэтэгэр бара санаааахпыт. Кэсэтин быһылыннан эттэхпинэ, улуустугут номо сылайыт, улукан дьонно фестивал ыһытыт; ити тэрээһин ыстыһымыта улуус баһылыга А.Т. Ноговицын сын-сорук туруоруутунан сын ахсын буолара быһааннар. Оттон окуола үөрэнээччилэрин ортолоругар итинник тэрээһинэр суохтарын керүүт, ол иһин улуустуг үөрэһи салалатытар бидиги култуурабыт өгүүттэн, харчытаа ободуннээх үлэни кытыһан ыһытаахайын деск итин юһүт-рэбин".

Семён ЖЕНДРИНСКИЙ

Республика бааһынайдарын лидерэ этэ

Атырдах Ыйын 10 күнүгэр
бичиги үгүс сыл биригэ атыһан
үлэлэбиг истиг доборбук, СР тла-
тын хаһаайыстыбатын үтүөлүк
үлэлитэ, Россия үтүөлүк фермерэ,
республика бааһынайдарын
лынгытук лидерэ, "Олокоос"
бааһынай хаһаайыстыба

байхлыга, 5 турбуг уялагтар амарах ажалара, улахан дэю кэргэн ажа байхлыга, улуунугар, төрөөбүт Төлөйүгэр умнулубат суолу-ниин хааларбыт; үлэ бөдөнү умруппут; үтөөсннэгэх кэни – В.В Смирников эмнэсэ ыалдын бу орто дойдугтан барбыта 40 хонугу толорар.

Василий Васильевич слодун, үлгүн туунун киини тihэх суслуптар шаарынан дидиы сибээстэн, эбэх тиди эилинэ, республика хайыктарыгар тийи сурулуша. Онон бүтүн бийиги киини дыс-сэртэ хайлах кудук убастылыларын, сыналгылыларын республика баалыайларын ортолоругар чачы тэрийсоччи, билээр лидер буоларын тоһоңоон бэлэтиэхпитин бакарабыт.

Булкатын бөжөөсүнүн кургук этэ дин. Башырын сайын Василий Васильевич 60 сааһын туолар үбүлүрүтөр киши төрүт алааһыгар Мээндийгэзэ киши бөжө мустан, артыыс бөжө ылаан, үөрө-көтө атаарбыгыны. Онно республика бил-лэр фермердэрэ, улахан салайааччылары, аймактара, агаста-ра-доголторо, биригэ үөрөммингэзэ тоһоноох үтүө тыллары этэн, бадаларын торонбигэртөрү? Онно Баһылай ыал фер-мэтин сайдыытыгар ырытта тиксэн, өссө таһаарылаахтык үлэниэргэ, хаһаайыстыбатын салгыы сайынналар бадалаарын эппитэ. Онтукайбыт хаһаи баарый? Өлөр олүү дэти тынырада бийиһи оргобүтүтүн (эраорбүтүтүн) иллэи барла...

Василий Васильевич республика бааһылайгарын, салгытанын орголоругар дуогшто-сэрэгэр хайдах курудук билиилгээр, агтарыгыптаага киинин тийэх дуогулар агарыны киингэр өссө көһүннү. Онно ырах-чугас сирдэргэн үгүмөннүк элбэх киһи кэлэн көрсөн, агааран барбыттарын, хомолтогорун билэрэн телеграмма ыһпыһтарын ааҕан сиппэккөн. Киинигэр орголоругар билиини Ил Дархаммы Е.А. Борисов олус испит тылаах уһун телеграмманын ааҕан иһитиннэрбиттэрэ. Оттон уруксу президент В.А. Шыров киһи аһактан барбытынан хомолтогун билэрбигэр нууччалтыы тылынан "Сапа олох" хаһыака баччэттэммингэ, Бааһылай агаарыга киһи дуогторо-республика билэр фермердэро кэлэн көрсөн, тийгэр дэри сыйыан барбытара. Көрсөн барбыт салгыданчылар орголоругар уруксу ты-

[illegible]

Учирна сэлгээгдэлтэ очигтоогуу президент В.А. Штыров, Премьерство председатели Е.А. Борнсов Чурагчылга тахса сэлдэн тоннелерүгүр, саас хаархалхад, кини Мэондийгүз баар сакх балаганыгар сэлдэн ылдхалтаан аастыгтар. Онон биниги Баһылайыг 3 президени корсубүт, биигрү хаартыскада түһүстү; көпөспит; ариана республикада содоот фермер буолуо. Итилэр барыта Баһылай Баһылайыгх улууса эрү буолбакка, республикада тийгү хайдакхад курдук сыналаларын, алтарыттыгхын түһүлүгү.

Күннэгтэй кэзтэй өйдөөсөөхө, ондууд буюулон сол эбит. Ону талыншаар энэ өйдөөбт кудук эбинлэгт. Ялан керуобунт. Кини бойлгын "Олохор" бааһинай хайаайсыгбэтэл республика биир бастын үлгэрэх хайаайсыгбата онорбулун талынэн, эсбигт Толойу тусна юмилжж онорууга. элбхик сүүрбүг-көлүг, туруорсубут онгог умнулуу суога. Отон урукуга тусна оскосалаах, кыра колкуос юмнэ бусда сүүлчылэгт кураанасыйбыг терүттэрин алааһын-Мөөндийэ барасаны чалүгэр түгөрөн, база, дымз-уог бобонү тутгарбылг, сангалын сайбылык онорбуга агардас кини үлгэ, юмалынга днэтэххэ, омунааһын бусобита чачны. Агардас он дарагы иһин кини үгүг ага умнулго сүмтэххэ!

Оо! Бу Мэхидий аласаа, Баһыдай сайиылар, тоһолөөх элбэх эгасара-аюотторо, баһынайлар, улуус таһымнаах дьаһиллар, көрсүлүүтөр, ыһахтар, быраатынныахтар бүстөн аастыггара буолуой! Холобур 2011 сыллаахха бу алааска 360 киһи ыагыттылаах республика баһынайдарын ыһахтара оһуус өрө көтөҕүлүүллээхтик ыагыттылабыта. Отто Баһыдай байтаһын бистэн өлөрөн, сахалыы манаһыныһан түбүк бодотун көрсүбүтэ. Сайиыны улууска кэлбит салайааччылар, араас делегативлар бу Мээндийбэзэ кэтин, таһырыа сайиыныа, көрсөн аһахтара, Олорго баһыларыгар Баһыдай сүүн көһүлүтүчү, тэрийсэччи буолара. Оттон мантан аһах киһи курулук ким үөр-көтө көрсөн-тэрийсэн ыагынай? Саһыргыа-ыарасан...

Байындай Байындайбайбыз олус тэрэһиннээх, дэкуу түмэр, тыһын ыһыннарар салайар дэкуурлааба. Булутас-галыгас буолара, сырылыһы-айаны кыайара. Кини Канаданын, Германиянын, Турциянан саха фермердэрин делегациятагар сардыһанан омуктар уонуттарыан билиһингэ. Москвада үс тогул Россия фермердэрин съездингэр делегат

былхыгтынан кытгыбыга. Күнн биридэ иһиттэхөө буурчалаах Булунта, Бүлүү улуустарынан сыллар аапыра. Соп буола-буола юргэнин Аниа Дмитриенна дойдутугар. Оро Халымада тийбэн булуу-алтыы сыллар иһилэрэ. Таарычы абыннааха, кини кыһынан ааттаах аңдаапырыт, булчут бөрүт этэ. Биир тууган 10-тан тахсалыы аңдаапырылар элим дээн кэлиирэ. Үйүтүн тухары хас тыһыанна аңдаапыры буттабытын бойто да ааган сиптэтэр буолуо. Ону таһынан Баһылай хара, илии үлүтүгэр тухотон дабыны кини-тоһон турбат, кыайыгас-хотугас, сүрэхтээк, үлүһү бөрүт этэ.

Атаспыт Баһытай тэрээһиннээрин биһир холбоһуулан көрүөххө сөп. 2013 сыллаахха үксэ кини ийиоймгоһун тэрээһиннээн республика уус-уран самодеятельностка талааннаах баһынайдарын мунньан, Дьонуускайга А.Е.Кулаковский-Өксөкүлээх Өлөксой аатынан культуура кинигэтэр саха фермердэрин кенсиэрин көрдөрбүттэрэ. Ол кенсиэригэн гастроллаан Номугутэ таһса сыллыыбыллар. Баһытай бэйэтэ куһаҕана суохтук ылыныра. Уордубун-сүөхүмүр бэйэтэ "короннай":

Кэллэ-күлү, дээ күлү
Үөрэр күммүт дээ, күлү...

дигн ырыатын дмэрэгтэрэ бу баарга дьылы. Ырыатын
тыла түгэнигэр сөп түбэһиннэрэн, соровор "Аһыар күммүт
дьэ кэллэ. Кредит ылбыт күммүт дьэ үүннэ..." дэбиг курдук
үлэһигэр сыйлыара.

Баһылай Баһылайыбыс республикаҕа билдэр-көстөр фермердыһиттээх лидер этэ. Саха сириг улахан баһынайдарын барыларын билэрэ, атастара-досоторо этэ. Угүс фермердэр үбүлүүйдэригэр, бэлиэ күннэригэр ыһырыллан сылдьара, тэрийсэрэ, ысара-бэрсэрэ. Кини 2013 сылынааха диэри хас даҕаны сыл Саха сириг баһынай хаһаайыстыбаларын, тыа хаһаайыстыбалыгын кооперативы-рын Ассоциациятын вице-президенинэн, калын Сэбиэ чилиэтинэн көтөхтүк үлэстэбитэ.

Түмүгүр, хатылаан этгэхээ, В.В. Смирников чакны
дигдны республика фермерлэрин дьинтээх лидер,
түмээчиггэ, дойдутугар элбэи онгрон, үлэлээн ааспыт
төлөннөөх сүрэхтээх бистыг үлэлит, талааннаах салай-
аччы, кээг аймах түмүс туттар киһитин, улахан дьом-
сүргэн абатын, тапталаах кэргэн быһыыгынан үтүө-
аатт билиги сүрэххитигэр, ойбүтүгэр-санаабытыгар
тыыннаахыг тухары сыдьыаба. Кини үлэлээбит
үлэтин аатын-суолун оҕолоро, сүөннөрү дьомунаахтык
салтыахтара, ааттаахтара диин билиги эрэн хаала-
быт.

Чурагчы улутунун бааһынайдарын асатарыттан
Ассоциация председатели
М.М. САВВИНА

Сытты боппурус

Быһаарынар кэм кэлтэ

Азсыгыт илалыгыз Россия бодот хамшангылыгара «Газпром» уонна «Сибур» Амурскай уобаласка гааһы уонна газохимическай сырьелы отторон таһарылы торумнарын олоххо киллэрэн эрдэлэри биллэтэ. Сата хаммакбиннагыгарэ биллэти Часмадаһыт гааһа туттулуноса.

Бу борлуудууна сүүрн тулганаачыларын Азиатский-Тихоокеанский регион дойдугара булагалара бөлөөнөнэр. Бу дыйд болгон тыйын салгытар регистрецияланат, сыра-йлык бүтүнүү «Приморск» Амурская ТООСР састабыгар кирсез.

Саягтан эгтээс, үс сүүлсээ, фиделитэй таймтай бу оногой таахарынны хайна
онохуур туулан улахан мөхөөр буца. Ёор Борисов Саха сиригэр дин тууорсубута. Саха
сирин тэгэ. Приморский уолна Хабаровский кырайдар соруммутара. Ой эрээри «Амур»
Амурский уобаланы талбы. Транссибирский тайм сүүл магистрала чугайланы, «Амур» феде-
ральный суоллаадыны, орус поргараадыны, туушьяаха сөтөөх бэлэм сирдэрээниэн бу
уобаласталынылбытын газовой концерн специалистара быһаараллар.Ыһыл босыйытар феде-
ральный былвас «Восточная Сибирь-Тихий океан» нефтепрокол сггмийгэр Амурской уобалас-
ка тутула турар санта ноён оногой таахарар собуугу холбууру тууорсара билиннэ. Огтон бу
магистралынан бийин Талаадаммылтан нефть хачылаллар.

Бу обьёгы эмиң аякыгыз «Трелмосток» ТООЭР составыгар килтерергэ быһаарыныллар. «Неби онорон таһаарар собуот тутуутун бырайыага ТӨР-га кыастаах резидент быһылытынан киллорин быһаарылынына, 2018 сылтан бюджет араса таһымнаах сылын айы киирэр каласкый уосун: булгуччулаах төлөбүрлөр киирлөрү 5,8 млрд солк тэтиһин, оттон 2022 сылтан сылын айы 10 млрд солкуобайга дэри үүнүө. Бырайыак секска киирдэниэ 1,2 таһымнаа үлө мөөстүгэ тэриһин, ол иһигэр 180 - инженерий-техническый үлөһиттэргэ», - диир Амур правительстволон сайтааар элэниһигэ.

Амур уобалаһыгар, Саха сирингэр курдук, химической онорон таһаарыны урут да, хойут да суоҕа. Ол байларыгар нефть усона нэ сатааһа суогууттан. Ол эрээри уобалас байытын амбициознай бырайыактын олоххо киллэрэринэ, Татарстан уонна Башкыртостан курдук нефтехими пиһанырын кылга тэнтөһөрөн соң. Амур уобалаһын салааттана сана сатааха хайа саатарынан, эбэх олохтоох нэллэлэмнэни тардан үтүктүгүрэ быһаччылар, хас да сын иннинтэн онорон таһаарааччылары кылга олохтоох кадрлары үөрэтингэ көпөтүлүгүн ылымпы. Апардас гаскоммыва бие тыһылычтаган орлук арыс итэлэк специалистар нели булуустара. Минна дартан эттэкс, арыс экспертэр сыавильеуларынан, Америкаҕа сплицей небі хостотун

сайдлыгта уонна Ирантан санктых ухуулуута айһалга тааһын уонна небин сыаналарын чинчэлиннээр салтаты дьайыла. Ааспыт инвентарга Brent маркалаах нефть биэр баррелин сыаната 52 долларга тийиһ түстэ. Мантан сөөтүөрэн, РИА «Новости» Wall Street Journal олобуран: «Рынокта аһыа элбөкүн үрдүтөн, небн хостоохун таһыма үрдүү туруо диин аналитиктар уонна инвестордар сэрэтиилэр», - диин биллэртэ. Эбөн эгтэвөө: 2015 сыл муус устар-ыам айһа айдарга Арасыһыйа экономикага 2014 сыл муус устар-ыам айһа айдарыһаагар эмис-кү түһүүнү көрүөрүтэ, онорон таһарыл муус устар айһа 4,5 бырыһыанга быһа, оттоһыам айһа-гар 5,5 бырыһыангаан түспүтэ.

Ол эртөр утсай сай топтоо сукх бөлөһүнүн быһылыгыгар-майгытыгар бөйүтпөн «сырык өмүр» эми башлар. Холобур, тукх да бусулутун иһин, Арасыһайа химическэй салага бөлөһүнүн сайлар. Бу дьыл бастааһ кыбарталыгар 6,7 бырыһыанынан сайына, муус устарга мөһө эбии 3,5 бырыһыан эбиһинэ. Сыл иһигэр химическэй уоһурууга орто сыана 13тан 35 бырыһыанга тийиэ. Ол иһигэр аммиачнай селитра +23%, карбамидка +34%, хлористай калийга +13%, азотиска +35%, аммофоска +32%. ВТБ 24 баш акилтига Олег Душин бэлэтириһиң, ордук карбамидка сыана үрдөбүт. Кини спот-сыаната бу дьыл муус устаралтан бос ыйыгар дьэри 251\$тан 294\$ тийиэ үрдөбүт. Кини спот-сыаната бу дьыл муус устаралтан бос ыйыгар дьэри 251\$тан 294\$ тийиэ үрдөбүт. Маныкх усулуобуйаларга бийлиги иһигэр, Саха сирин олохтоохторутар, олох аһыах кэм иһигэр хайа дьэри барарбытын быһаарылар кэм кэлэ: собуотубит уонна иһигэр кэм иһигэр хайа дьэри барарбытын үүт айы тэһини турар сырыны эр бээр, онтон доһот киллэриң эргэ эронен оһорор республиканы хаалабыт. Эбэтэр утаныһаа «Туймаада-нефть» хампааньа Алданна тутуохтаах неби онорон таһаарар собуотун тутуутун барыһын үөтөн олохо киллэриһэ уонна үтүс мөкүсүрү таһаарыт «Заречье» ТООЭР тутуутун саҕалыаха. Утунуук талкуйдууга барыһы уобалаһыгар күүстээк, малун, аһыаһы газохимическэй уонна да, таһа да сукх Амур оттар тэһиллэхтэ. Дьэ очоһо Саха сиригэр үбү тыһааччылар иһигэр оһорор букаһын симо-оһуутар ымһыгар – чымпыгар дьэри тэһимит: ыһыһы уобаласка тэһийиһ буоһула: утаны турар тэһиллэриң, собуоттарга саҕалан, олохтоох уһурууһа.

Отгон бийнги... Отгон бийнги сайдныдаас, ол ийhin бадд ыкхыны регионмутугар онорон тагварыла магырыааглары бисэр дьадагы сайыары эрэ быһыһыттан хаалыахыт.

СВЕДЕНИЯ
кандидатов в депутаты представительного органа МО «Хонтогшинский наслег»

ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
«Хонтогшинский наслег»
РЕШЕНИЕ №4
от 06 августа 2015 г.
О регистрации кандидатов в депутаты представительного органа МО «Хонтогшинский наслег»
Проверив соответствие кандидатуры выдвинутого кандидата в депутаты представительного органа муниципального образования «Хонтогшинский наслег» по многопартийному избирательному округу №1 требованиям Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» и требованиям для регистрации кандидата документы, в соответствии с которыми 43,44 избирательных комиссии муниципального образования «Хонтогшинский наслег» РЕШИЛИ:

- Зарегистрировать кандидатов в депутаты представительного органа МО «Хонтогшинский наслег» по многопартийному избирательному округу №1:
- Павлова Ольгу Николаевну - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 10 ч 05 мин
- Борисову Алену Григорьевну - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 10 ч 10 мин
- Кузьмину Галину Григорьевну - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 10 ч 13 мин
- Каторонова Алену Григорьевну - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 10 ч 20 мин
- Алексееву Валентину Титовну - самовыдвиженку, дата и время регистрации 06.08.2015 г 10 ч 25 мин
- Борисову Егору Николаевичу - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 10 ч 30 мин
- Луканову Ивану Васильевичу - самовыдвиженку, дата и время регистрации 06.08.2015 г 10 ч 35 мин
- Павлову Ольгу Николаевну - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 10 ч 40 мин
- Никонову Валентину Петровна - самовыдвиженку, дата и время регистрации 06.08.2015 г 10 ч 45 мин
- Тарабукину Кристиану Максимовичу - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 10 ч 50 мин
- Павлова Андрея Дмитриевича - самовыдвиженку, дата и время регистрации 06.08.2015 г 10 ч 55 мин
- Васильеву Василию Николаевичу - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 11 ч 00 мин
- Курочкину Леоиду Григорьевичу - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 11 ч 05 мин
- Маркову Федору Трофимовичу - самовыдвиженку, дата и время регистрации 06.08.2015 г 11 ч 10 мин
- Алексееву Егору Валентиновичу - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 11 ч 15 мин
- Федорову Христиану Петровичу - выдвинутого Коммунистической партией РФ, дата и время регистрации 06.08.2015, 11 ч 20 мин
- Федорову Галину Николаевну - выдвинутого ЯРО ВПП «Единая Россия», дата и время регистрации 06.08.2015, 11 ч 25 мин
- Соловьеву Петру Николаевичу - самовыдвиженку, дата и время регистрации 06.08.2015, 11 ч 30 мин

2. Выдать удостоверение установленного образца кандидатам в депутаты представительного органа МО «Хонтогшинский наслег».

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования в газетной прессе «Саха Ситэ».

Председатель ИКМО «Хонтогшинский наслег»: А.А.Степанов
Секретарь ИКМО «Хонтогшинский наслег»: Л.Н.Матвеева

№	Фамилия, имя, отчество	Дата рождения	Адрес жительства	Образование	Основное место работы	Занятая должность	Субъект выдвижения
1	Павлова Ольга Николаевна	21.08.1986	с.Дерин ул.Заря, дом 8	Среднее специальное	ГБУ РС(Я) ГПС РС(Я) №3 по МО «Хонтогшинский улус» МПЧ №4 с.Дерин	начальник караула	ЯРО ВПП «Единая Россия»
2	Борисов Алена Григорьевна	06.08.1980	с.Дерин ул.Молодежная, дом 15	высшее	МБОУ «Деринская средняя общеобразовательная школа АГРО им.И.Е.Федосеева-Дорожа»	Учитель географии	ЯРО ВПП «Единая Россия»
3	Кузьмина Галина Григорьевна	16.10.1958	с.Дерин ул.Чурапчинский, дом 3	высшее	ГБУ РС(Я) ГПС РС(Я) №3 по МО «Хонтогшинский улус» МПЧ №4 с.Дерин	начальник	ЯРО ВПП «Единая Россия»
4	Каторонова Алена Григорьевна	27.06.1975	с.Дерин ул.Молодежная, дом 27	высшее	МБУ ДО «ДШИМ» имени А.В.Лавочкиной	директор	ЯРО ВПП «Единая Россия»
5	Алексеева Валентина Титовна	02.11.1963	с.Дерин ул.Комсомольская, дом 11	Среднее общее	ГУП АХХ РС(Я) «Хонтогшинский улус (район), филиал Хонтогшинский пенсионер	оператор	Самовыдвиженка
6	Корнеев Егор Николаевич	21.10.1953	с.Дерин ул.Чурапчинский, дом 23	Среднее общее			ЯРО ВПП «Единая Россия»
7	Луканова Елена Васильевна	27.02.1959	с.Дерин ул.Народный, дом 14	высшее	МБОУ «Детский сад при школе и оздоровлении «Народ» с.Дерин МО «Хонтогшинский улус (район)» ЖСКПХ с.Дерин	заведующая	Самовыдвиженка
8	Павлова Ольга Николаевна	07.05.1982	с.Дерин ул.Партизанская, дом 1	высшее		Главный бухгалтер	ЯРО ВПП «Единая Россия»
9	Никонов Валентин Петрович	27.09.1972	с.Дерин ул.Озерная, 4	Среднее специальное	Индивидуальный предприниматель		Самовыдвиженка
10	Тарабукина Кристиан Максимович	13.02.1961	с.Дерин ул.Молодежная	высшее	пенсионерка		ЯРО ВПП «Единая Россия»
11	Федосеев Галина Николаевна	15.01.1961	с.Дерин ул.Заря, 1	Среднее специальное	Маркетинговое ПО магазин №1 с.Дерин	кашгар	ЯРО ВПП «Единая Россия»
12	Павлов Андрей Дмитриевич	10.07.1978	с.Чурапчин ул.Комсомольская 2/1 кв.5	высшее	МБОУ «Деринская средняя общеобразовательная школа АГРО им.И.Е.Федосеева-Дорожа»	заместитель директора по производственной работе	самовыдвиженка
13	Васильева Василиа Николаевна	09.04.1952	с.Дерин ул.Васильева, 29	Среднее специальное	пенсионерка		ЯРО ВПП «Единая Россия»
14	Карасева Лилиа Григорьевна	02.08.1960	с.Дерин ул.Новая, дом 10	Среднее специальное	ГБУ «Хонтогшинский центральный районный больница» Деринская участковая больница	медсестра	ЯРО ВПП «Единая Россия»
15	Марков Федор Трофимович	11.11.1972	с.Дерин ул.Комсомольская, дом 10	среднее специальное	МБОУ «Деринская средняя общеобразовательная школа АГРО им.И.Е.Федосеева-Дорожа»	учитель технологии	самовыдвиженка
16	Алексеев Егор Валентинович	06.11.1987	с.Дерин ул.Озерная, дом 24	высшее	МБОУ «Деринская средняя общеобразовательная школа АГРО им.И.Е.Федосеева-Дорожа»	Организатор детского праздника	ЯРО ВПП «Единая Россия»
17	Федосеев Христиан Петрович	15.04.1948	с.Дерин ул.Комсомольская, 10 кв.2	высшее	пенсионерка		ЯРО ВПП «Единая Россия»
18	Соловьев Петр Николаевич	28.05.1959	с.Дерин ул.Народный, дом 11	среднее специальное	КФХ Индивидуальный предприниматель		самовыдвиженка

ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
«КЫТАНСКИЙ НАСЛЕГ»
выборы главы и депутатов МО «Кытанский наслег»
13 сентября 2015г
РЕШЕНИЕ №5
от 03.08.2015 года
с.Кытан
О регистрации кандидата в депутаты представительного органа муниципального образования «Кытанский наслег»
В соответствии с требованиями 38, 41, 42 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)», составлены 43, 41 избирательных комиссии муниципального образования «Кытанский наслег» решил:

- Зарегистрировать 03 августа 2015 г. в 16 часов Захарову А.П. - 09.01.1972 г.р. образование высшее, специальность МБОУ «Образование сельского поселения Чурапчинский улус», кандидат на должность главы муниципального образования
- Выдать зарегистрированному кандидату удостоверение о регистрации кандидата в депутаты
- Опубликовать настоящее решение в газетной прессе «Саха Ситэ»
- Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования

Председатель ИКМО «Кытанский наслег»: А.П.Захаров
Секретарь ИКМО «Кытанский наслег»: Л.Н.Луканова

Сведения о зарегистрированных и выдвинутых кандидатах в депутаты ПО
МО «СЫЛАНСКИЙ НАСЛЕГ»
(Решение №26 от 06.08.15г)

№	Ф.И.О.	Дата и место рождения	Образование	Место работы, род занятий, должность	Место жительства	Подана ли в соответствии с требованиями	Субъект выдвижения	Наличие гражданства
1	Павлова Александра Николаевна	18.12.1986 с.Усть-Куйбиса, Чурапчинский район Якутской АССР	Высшее ФГАОУ ВПО «СФУ им.Н.С.Харина» Новосибирский институт, Якутский филиал, Якут «Сибирский колледж»	Бухгалтер - главный бухгалтер участковой больницы с.Усть-Куйбиса	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса, ул. Озерная 10	ЯРО ВПП «Единая Россия»	ЯРО ВПП «Единая Россия»	нет
2	Николаева Алена Николаевна	18.06.1960 с.Усть-Куйбиса, Чурапчинский район Якутской АССР	Высшее Диплом о профессиональной переподготовке ИТБП СВФУ «Специалист в образовании»	Директор МБОУ - Чурапчинский районный центр - детский сад	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса	ЯРО ВПП «Единая Россия»	ЯРО ВПП «Единая Россия»	нет
3	Алексеева Александра Васильевна	11.12.1986 с.Дерин ул.Комсомольская, район Якутской АССР	Высшее Государственный институт культуры Якутского университета - бухгалтер	Главный бухгалтер Сельскохозяйственной производственной кооператива	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса, ул. Комсомольская 9	ЯРО ВПП «Единая Россия»	ЯРО ВПП «Единая Россия»	нет
4	Соловьев Александр Александрович	24.12.1984 с.Усть-Куйбиса, Чурапчинский район Якутской АССР	Среднее специальное ИТБП СВФУ «Специалист в образовании»	Инженер-электрик администрации МО «Сыланский наслег»	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса, ул. Лесная 1	-	Самовыдвиженка	нет
5	Николаева Валентина Григорьевна	06.05.1948 Самоединский район Якутской АССР	Среднее специальное Высшее образование	Пенсионер	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса, ул. Садоводов 27	-	Самовыдвиженка	нет
6	Николаева Елена Степановна	05.01.1959 с.Усть-Куйбиса, Чурапчинский район Якутской АССР	Среднее специальное Высшее образование	Бухгалтер МБОУ - Сыланский СОШ им. профессора С.П.Бенедиктова	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса, ул. Садоводов 39	ЯРО ВПП «Единая Россия»	ЯРО ВПП «Единая Россия»	нет
7	Давыдова Екатерина Николаевна	22.08.1963 с.Усть-Куйбиса, Чурапчинский район Якутской АССР	Среднее специальное ИТБП Высшее образование	Пенсионерка преподаватель МБОУ - Сыланский СОШ им. профессора С.П.Бенедиктова	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса, ул. Молодежная 13	ЯРО ВПП «Единая Россия»	ЯРО ВПП «Единая Россия»	нет
8	Павлов Егор Степанович	21.02.1984 с.Усть-Куйбиса, Чурапчинский район Якутской АССР	Среднее специальное ИТБП Высшее образование	МБУ Сыланский Центр имени А.А.Степанова Индивидуальный предприниматель	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса, ул. Мира 6	-	Самовыдвиженка	нет
9	Корнеев Валентин Федорович	17.04.1979 с.Дерин ул.Комсомольская район Якутской АССР	Высшее СВФУ имени Н.С.Харина Учитель начальных классов - детский сад	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса ул. Молодежная 18	-	Самовыдвиженка		нет
10	Васильев Егор Николаевич	07.08.1987 с.Тарбагатай, Чурапчинский район Якутской АССР	Среднее общеобразовательное	ИТБП СВФУ И КФХ «Васильевы»	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса, ул. Староосин 41	-	Самовыдвиженка	нет

СВЕДЕНИЯ О ЗАРЕГИСТРИРОВАННЫХ КАНДИДАТАХ НА ДОЛЖНОСТЬ ГЛАВЫ
МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЫЛАНСКИЙ НАСЛЕГ»
(Решение №25 от 04.08.15г)

№	Ф.И.О.	Дата и место рождения	Образование	Место работы, должность	Место жительства	Поданная кандидатура в соответствии с требованиями	Субъект выдвижения	Наличие гражданства
1	Николаев Александр Дмитриевич	01.12.1979 с.Сылан ул.Республиканского центра Республика Саха (Якутия)	Высшее Государственный институт культуры Якутского университета	Специалист по финансово-экономическим вопросам администрации МО «Сыланский наслег»	Чурапчинский улус с.Усть-Куйбиса ул. Комсомольская 4	Самовыдвиженка		нет

ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
«СЫЛАНСКИЙ НАСЛЕГ»
Выборы главы, депутатов представительного органа муниципального образования
13 сентября 2015 года
РЕШЕНИЕ №25
От 6 августа 2015 года
О регистрации кандидата на должность главы муниципального образования по многопартийному избирательному округу муниципального образования «Сыланский наслег»
Проверив соответствие кандидатуры выдвинутого кандидата на должность главы муниципального образования требованиям Закона РС(Я) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)», и иные необходимые для регистрации кандидата документы, в соответствии с которыми 43, 41 избирательных комиссии муниципального образования «Сыланский наслег» РЕШИЛИ:

- Зарегистрировать Николаева Александра Дмитриевича, 1979 г.р. рождения, проживающего в с.Усть-Куйбиса, специализист по финансово-экономическим вопросам МО «Сыланский наслег», выдвинутого самовыдвиженцем, кандидатом на должность главы муниципального образования по многопартийному избирательному округу муниципального образования «Сыланский наслег». Дата регистрации 6 августа 2015 года, в 14 часов 00 минут.
- Выдать зарегистрированному кандидату удостоверение о регистрации кандидата в депутаты
- Опубликовать настоящее решение в газетной прессе «Саха Ситэ»

